

Antipsykotikabruk under svangerskapet

Bruk av antipsykotiske legemidler under svangerskapet gir ikke økt risiko for komplikasjoner, verken hos mor eller barn.

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library

De fleste studier om sikkerhet ved bruk av antipsykotiske legemidler hos gravide gjelder eldre legemidler som i stor grad er blitt erstattet med nyere, såkalt atypiske antipsykotika. I en nylig publisert kanadisk studie har man undersøkt svangerskapskomplikasjoner og fødselsutfall hos kvinner som hadde brukt antipsykotika under svangerskapet i perioden 2003–12 (1).

Studien omfattet over 1 000 kvinner med enkeltsvangerskap som hadde fått forskrevet antipsykotika minst to ganger under graviditeten, hvorav minst én gang i første eller annet trimester. De fleste hadde brukt kve-tiapin. Kontrollgruppen besto av like mange kvinner som ikke hadde brukt antipsykotika. De som hadde brukt antipsykotika, hadde ikke større risiko enn ikke-brukerne for svangerskapsdiabetes, svangerskapshypertensjon eller venøs tromboembolisme. Andelen for tidlig fødte var høy i begge gruppene, men ikke signifikant forskjellig (14,5 % versus 14,3 %). Verken lav eller høy fødselsvekt var forbundet med bruk av antipsykotika.

– Disse funnene er betryggende, særlig med hensyn til risikoen for metabolske

bivirkninger hos kvinnen og perinatale komplikasjoner hos barnet, der det har vært størst usikkerhet, sier professor Hedvig M. Egeland Nordeng ved Farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo. – Studien er imidlertid for liten til at man kan utelukke økning i de mest sjeldne utfall hos mor og barn. Den støtter likevel opp om det syn at det ikke er grunnlag for å seponere behandling med antipsykotiske legemidler ved oppstått graviditet hos kvinner med alvorlig psykisk sykdom. Disse må følges godt opp med tanke på kliniske symptomer, vektøkning, blodtrykk og glukosuri, sier hun.

Det kan være nødvendig med dosejustering av antipsykotika, og Nordeng anbefaler jevnlig serumkonsentrasjonsmålinger.

Trine B. Haugen
Tidsskriftet

Litteratur

1. Vigod SN, Gomes T, Wilton AS et al. Antipsychotic drug use in pregnancy: high dimensional, propensity matched, population based cohort study. *BMJ* 2015; 350: h2298.

Vaksinasjon mot aterosklerose?

B-lymfocytter kan lage antistoffer som kan redusere arterieplakk og senke kolesterolnivået i mus.

Kronisk inflammasjon og B-lymfocytinvasjon kan forverre arterielesjoner ved aterosklerose, men kan en immunrespons redusere plakkdanningen? I en nylig publisert studie har man påvist en gunstig immunrespons i milt hos villtype- og hyperkolesterolemiske apo E^{-/-}-mus (1).

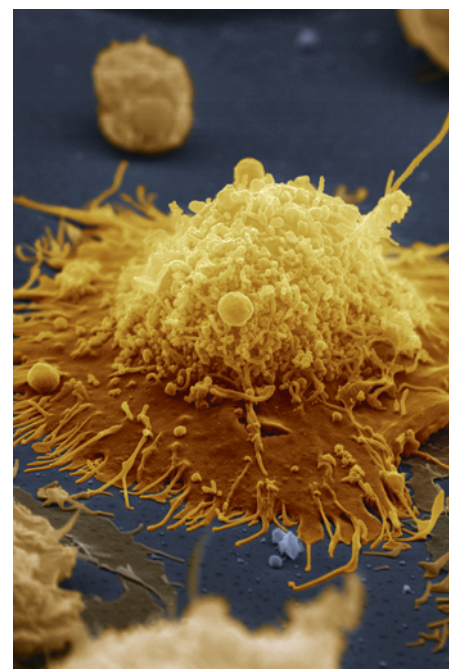
Injeksjon av apoptotiske celler som har de samme oksidasjonsspesifikke epitoper som oksidert lipoprotein LDL, ga produksjon av antistoffer mot oksidert lipoprotein LDL, senket kolesterolnivået i blodet og minsket plakkutviklingen. Mekanismen er usikker, men antistoffene kan ha virket ved å hemme opptak av oksidert lipoprotein LDL i arterieveggen, ved å motvirke skumcelleaktivering eller ved å fjerne apoptotiske celler. Antistoffproduksjonen i milt skyldtes spesielle B-lymfocyttopulasjoner hvis stimulering var avhengig av en inflammatorisk reaksjon. Det er usikkert om disse mekanismene også gjelder for mennesker, men økt forekomst av hjertesykdom og høyere blodkonsentrasjon av LDL etter splenektomi kan støtte opp om en slik hypotese.

– Det har lenge vært kjent at B-celle-responser og spesifikke antistoffer kan bremse danning av plakk, sier Ludvig Munthe, som er professor ved Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo. – Studien viser at det er mulig å overføre en antistoffbasert beskyttelse mot aterosklerose. Dette ble gjort enten ved å overføre celler eller ved å vaksinere mus med oksiderte antigener. Studien viser også at det er marginalsone-B-celler, en B-celletype i milten, som er ansvarlig for å bremse utviklingen av plakk. Det mest spennende er at studien viser at det kan være mulig å utvikle vaksiner mot aterosklerose, sier Munthe.

Haakon B. Benestad
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Grasset EK, Duhlin A, Agardh HE et al. Sterile inflammation in the spleen during atherosclerosis provides oxidation-specific epitopes that induce a protective B-cell response. *Proc Natl Acad Sci U S A* 2015; 112: E2030–8.

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library